

VIŠI PRIVREDNI SUD SR HRVATSKE

Drugostepena presuda br.VI-SI-882/71
od 11.I 1972.

Vijeće: dr Dušan Arneri, Gabro Badovinac, dr Emilio Pallua

Lučki špediter - Prekostojnice - Odnos između špeditera i njegovog komitenta - Špediterov komitent je dužan špediteru nadoknaditi iznos koji je špediter platio vozaru na ime naknade za prekostojnice, ako je brodar uvjetovao izdavanje teretnice ovom isplatom, premda je visina prekostojnica bila sporna, a špediter je o tome obavijestio svoga komitenta, a komitent je špediteru dao nalog da poduzme sve što je potrebno da brodar izda teretnicu

Tužitelj je lučki špediter. Prvotuženik je stivador. Drugotuženik je tužiteljev komitent, te i naručitelj prijevoza stvari morem. Drugotuženik je kao izvoznik cca 1.000 m³ jelove gradje zaključio ugovor o prijevozu te gradje od luke "N" do luke "M" s inozemnom brodarskom firmom "F.P." Brodarov agent bilo je poduzeće "J" iz R. Tužitelj je kod zaključenja ugovora o prijevozu gradje morem kao lučki špediter nastupao u ime i za račun - tj. kao punomoćnik nalogodavca - drugotuženika.

Tužitelj tužbom traži da se prvo i drugotuženika presudom obveže na plaćanje iznosa od dinara 27.187,60 spp. na ime naknade prekostojnica koje je zbog dangube tužitelj (nalogoprimač drugotuženikov) platio brodaru, odnosno za brodarov račun agentu brodarovu. U tužbi je naveo da je on (tužitelj) kao lučki špediter za račun drugotuženika, izvoznika jelove gradje, dao nalog prvotuženom da izvrši utovar ove robe u brod, što je ovaj i učinio u vremenskom razdoblju od 20.II do 26.II 1969. g. Medjutim brodarov agent je tužitelju dostavio vremensku tablicu s obračunom prekostojnica u visini utuženog iznosa na ime dangube od 3 dana i 14 sati. Ujedno je uvjetovao izdavanje teretnice prethodnim plaćanjem prekostojnica u navedenom iznosu. O tome je tužitelj upoznao komitenta (drugotuženika) koji je dao nalog tužitelju da u cilju dobivanja teretnice brodaru izvrši plaćanje zaračunatih prekostojnica. Posebno ističe da je sam stavio primjedbe brodaru na zaračunate prekostojnice u skladu s primjedbama neposrednog utovarivača tereta u brod (stivadora) tj. prvotuženika da se obračuna u stojnice po najvećem skladištu na brodu, a padanje kiše na bazi službenih podataka Hidrometeorološkog zavoda. Postupajući po nalogu komitenta (drugotuženika) tužitelj je brodarovu agentu predao barirani ček, ali je stavio uvjet da se ček ne realizira dok se ne okonča sporno pitanje opravdanosti stavljenih primjedbi na obračun prekostojnica po vremenskoj tablici, već da ček služi samo kao polog, a ne za podmirenje

prekostojnica koje je obračunao. Na ovaj način tužitelj je nastojao da zaštiti interese komitentove do okončanja postupka po vremenskoj tablici. Ovo s razloga što je ne samo brodar netočno obračunao prekostojnice, nego je i stivađor presporo vršio utovar gradje u brod. S obzirom da je prvotuženik, već u odgovoru na tužbu, priznao tužbeni zahtjev djelomično za iznos od dinara 5.661,65, tužitelj predlaže da se tuženike presudi na plaćanje i razlike do utuženog iznosa.

Oba tuženika protivila su se plaćanju spomenutog iznosa od dinara 21.525,95 spp. Prvotuženik navodeći da je priznao tužbeni zahtjev za onoliko koliko je sporim utovarom prouzročio dangubnine, a za preostali iznos da je obračun prekostojnica netočno izračunat od brodarove strane. Drugotuženik ističući da su prekostojnice mogli prouzročiti bilo brodar, bilo stivađor, ali nipošto ne on naručilac prijevoza. Protivno navodima tužbe tvrdi da je zbog vlastite zainteresiranosti da tužitelj od brodara isходи teretnicu, dao tužitelju nalog da poduzme sve što je potrebno, ali ne i da plati brodaru zaračunate prekostojnice.

Prvostepenom presudom na osnovi priznanja usvojen je tužbeni zahtjev protiv prvotuženika za din. 5.661,65 spp. Preostalim dijelom prvostepene presude odbijen je višak tužbenog zahtjeva protiv prvotuženika (stivađora), a usvojen protiv drugotuženika (komitenta) za din. 21.525,95 spp. Prvostepeni sud na osnovi iznesenih dokaza (iskaza svjedoka i dr.) smatra utvrdjenim da je do plaćanja prekostojnica od strane tužitelja agentu brodara za brodarov račun došlo po nalogu komitentovom i to u ime i za račun komitentov. Dosljedno tome da je drugotuženik dužan platiti tužitelju preostatak spornog iznosa.

Presudom Višeg privrednog suda u Zagrebu odbijena je žalba drugotuženog, a prvostepena presuda potvrđjena u pobijanom dijelu kojim je naloženo komitentu da plati nalogoprimcu tužitelju iznos od din. 21.525,95 spp.

Iz obrazloženja:

Iz izvedenih dokaza potpuno pouzdano proizlazi da je tužitelj izvršio isplatu prekostojnica brodarovom agentu, prethodno upozorivši komitenta na navodni brodarov nepravilni obračun stojnica koji se novčano izrazio u zaračunatim prekostojnicama, te i na stivađorovo zakašnjenje s utovarom tereta u brod, po izričitem komitentovom nalogu. Komitent čak ni ne tvrdi da lučki špediter (tužitelj, odnosno nalogoprimac) nije postupio s dužnom profesionalnom pažnjom, niti uopće s bilo kakvom nepažnjom,

kad je platio brodarovom agentu za brodarov račun zaračunate prekostojnice, jer i sam priznaje da je brodar izdavanje tere-tnice za ukrcanu gradju uvjetovao plaćanjem prekostojnica. Naprotiv - komitent - žalitelj i sam priznaje da je dao tuži- telju instrukciju "da poduzme sve što je potrebno da ishodi od brodara terečnicu" s time da će pitanje odgovornosti za prekostojnice rješavati naknadno.

Iz navedenog nedvoumno slijedi obaveza komitenta da svom nalogoprimcu naknadi sve one izdatke koje je ovaj imao u ispunjavanju dobijenih instrukcija. Stoga je tužbeni zahtjev tužitelja prema drugotuženiku osnovan. Kraj iznesenog valjalo je žalbu odbiti i prvostepenu presudu u pobijanom dijelu pot- vrditi.

V.V.

Bilješka. - U gornjem sporu su kao stranke sudjelovale špediter i njegov komitent. Prema tome odnosi između njih reguliraju se na temelju špediterskog posla. Presuda uopće ne utječe na od- nos između špediterovog komitenta kao naručitelja prijevoza i brodara, pa naručitelj ima pravo u posebnoj parnici ostvariti svoj eventualni zahtjev od brodara na vraćanje nepravilno ob- računate naknade za prekostojnice.

B.J.

VIŠI PRIVREDNI SUD SR HRVATSKE

Prvostepena presuda br.IV-P-2087/70
od 5.I 1972.

Vijeće: Gabro Badovinac, dr Emilio Pallua, Stanko Skok

Prijevoz stvari morem - Vozarova odgovornost - Specijalni ure-
djaji broda za zaštitu tereta - Prijevoz sirove kože - Brodar
ne odgovara za štetu prouzrokovanu na koži ako dokaže da je
upotrijebio dužnu pažnju da do štete ne dodje - Brodar je du-
žan kožu uskladištiti prema pravilima struke - Koža mora biti
uskladištena ispod vodene linije broda i daleko od brodskih
izvora topline - Mora nadalje biti provjetravana - Brodar ne
odgovara za štetne posljedice nemogućnosti provjetravanja zbog
vremenskih prilika - Brod mora imati specijalne uređjaje za
zaštitu tereta samo ako je tako ugovoreno - Prema tome brodaru,
od kojega nije traženo da brod ima te uređjaje, ne može se
prigovoriti što nije na brodu bila održavana temperatura pro-
pisana za odnosnu vrst tereta - Ne može se smatrati da je šte-
ta posljedica slaganja kože iznad vodene linije, ako je ista
takva šteta nastala i na onim dijelovima kože koji su bili